

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi

o świadczenie rehabilitacyjne,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 stycznia 2012 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 grudnia 2010 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. przyznaje adw. R. N. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 grudnia 2010 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 lipca 2010 r., wnioskodawca W. P. powtórzył apelacyjny zarzut nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Przytaczając w ramach podstaw skargi naruszenie art. 386 § 2 k.p.c., podniósł że Sąd Apelacyjny nie orzekł o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i zniesieniu

postępowania przed tym Sądem, bezpodstawnie przyjmując, że odmowa odroczenia rozprawy w dniu 15 lipca 2010 r. nie naruszała art. 214 § 1 i art. 241¹ k.p.c. i nie prowadziła do nieważności postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił właśnie tym, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania na podstawie przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., jeżeli skarżący wykaże w sprawie istotne zagadnienie prawne, potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, że zachodzi nieważność postępowania lub że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W uzasadnieniu zarzutu nieważności skarżący wykazywał, że rozprawa, po której zapadł wyrok nie została odroczone, mimo wniosku o to obecnego na niej profesjonalnego pełnomocnika ubezpieczonego, uzasadnionego wolą jego mocodawcy osobistego uczestniczenia w czynnościach sądowych. Sąd drugiej instancji stwierdził, że w dniu posiedzenia Sądu Rejonowego ubezpieczony nie przedstawił właściwego usprawiedliwienia nieobecności.

W związku z tym trzeba przypomnieć, że w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego nieważność postępowania wskutek pozbawienia strony możliwości obrony swych praw zachodzi wówczas, gdy strona, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania. Ten przejaw nieważności występuje wówczas, gdy na skutek wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej strona nie mogła brać i rzeczywiście nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części. Ocena, czy doszło do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw, dokonywana jest przy tym na podstawie konkretnych okoliczności sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975, nr 3, poz. 66, z dnia 10 lipca 1974 r., II CR 331/74, OSN 1975 nr 5, poz. 84, z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000 nr 12, poz. 220, z dnia 10 stycznia 2001 r., I CKN 999/98, niepublikowany, z dnia 18 października 2001 r., IV CKN

478/00, niepublikowany, z dnia 13 czerwca 2002 r., V KN 1057/00, niepublikowany, z dnia 27 lutego 2002 r., III CKN 875/99, OSNC 2003, nr 2, poz. 25, lub postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., III CKN 461/99, niepublikowane).

W sprawie objętej skargą nie może być mowy o pozbawieniu skarżącego możliwości działania. Przyczyną nieważności we wskazywanym wypadku jest okoliczność, że wskutek wadliwości procesowych sądu strona nie mogła uczestniczyć w rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku. Przez stronę w rozumieniu tego przepisu należy jednak rozumieć nie tylko stronę osobiście, ale także jej pełnomocnika (por. art. 86 k.p.c.). Strona powołująca się na nieważność uczestniczyła w rozprawie, po której zapadł wyrok Sądu pierwszej instancji przez swego pełnomocnika, którego pełnomocnictwo obejmowało z samego prawa umocowanie do wszystkich łączących się ze sprawą czynności procesowych (art. 91 k.p.c.) i którego czynności traktowane są, jak działania samej strony (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1931 r., I.C. 1437/31, OSP 1932 poz. 127, z dnia 8 czerwca 1937 r., C.II. 189/37, PS 1937 p. 507 i postanowienia z dnia 22 marca 1999 r., III CKN 76/99, Radca Prawny 1999 nr 5, s.145 i z dnia 12 marca 1999 r., I PKN 76/99, Radca Prawny 2000 nr 5, s.119 oraz z dnia 5 sierpnia 1983 r. IV PZ 32/83, niepublikowane, postanowienie z dnia 20 grudnia 2005 r., II PZ 48/05, niepublikowane).

Ustanowienie pełnomocnika procesowego nie wyłącza wprawdzie osobistego udziału strony w postępowaniu (por. art. 93 k.p.c.), lecz wpływa na sposób dokonywania czynności procesowych, przy których dokonywaniu o pozbawieniu strony możliwości obrony swych praw można twierdzić tylko wówczas, gdy osobisty udział strony w rozprawie jest niezbędny (tylko na zarządzenie sądu) w celu dokładniejszego wyjaśnienia stanu sprawy. Bez takiego zarządzenia osobisty udział strony w rozprawie powinien być uzasadniony szczególnymi okolicznościami, dotyczącymi dokonania czynności, których nie może podjąć pełnomocnik (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2003 r., I PK 213/02, OSNP 2004 nr 17, poz. 295. Skarżący takich okoliczności nie wskazał, a wówczas fakt, że nieobecność strony wywołana jest nadzwyczajnym wydarzeniem lub znaną

sądowi przeszkodą, której nie można przewyciężyć (art. 214 § 1 k.p.c.) nie uzasadnia odroczenia rozprawy.

W konsekwencji, nie stwierdzając przyczyny nieważności postępowania jako przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), zasądzając z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej na rzecz pełnomocnika skarżącej stosowne wynagrodzenie (§ 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).